

GLAS GORENJSKE

AKTUALNO VPRAŠANJE

Koliko dni bomo praznovali?

Letos pade 1. maj na nedeljo. Ali bomo kljub temu imeli le dva dni praznovanja ali se praznovanje podaljša še za en dan? Tako vprašanje smo prejeli med pošto našemu uredništvu. Ker morda to vprašanje zanima več naših bralcev odgovorjamo javno preko časopisa.

Za Praznik dela sta z zakonom določena dva dneva,

in sicer 1. in 2. maj. Toda v primeru, če pade eden od teh dni na dela prosti dan, se praznovanje podaljša tako, da ostaneta vedno dva delovna dneva prosta. Tako bomo tudi letos zaradi nedelje, ki pade na 1. maj, lahko podaljšali praznovanje še na torek, 3. maja in bomo imeli torej skupno tri proste dneve.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII, ST. 44 - CENA 10 DIN
PONEDELJEK, 11. APRILA 1960

Občni zbori kmetijskih zadrug

Letos moramo še posebej opozoriti na pomen občnih zborov kmetijskih zadrug. V zadrugnem delu in življenju, pa tudi v našem kmetijskem splošju, se je spremenilo marsikaj, kar vzbuja in mora vzbujati zanimanje vseh zadrugnikov.

Predvsem zadruga ni več samo združenje zasebnikov, marveč družbena gospodarska organizacija na vasi. Zadruga imajo že leto dni svoje samoupravne organe - zadrugne svete. Odkar so se posevili izključno kmetijski proizvodnji in prometu s pridelki, prihaja do odločilnih sprememb v članstvu. Ne-kmetije odpadajo, člani zadrug ostajajo samo proizvajalci. Zadruga dobivajo svoje ekonomije, raste številno kmetijskih delavcev, ki so enakopravni člani zadrugnih svetov.

Vprašanja, ki jih je treba obravnavati na občnih zborih, nikakor niso nova. Z družbeno-političnega stališča so bila nakazana na plenarnih in nedavnih konferencah SZDL, z gospodarsko-strokovnega stališča pa na številnih kongresih in okrajnih konferencah zadrugnih organizacij in njihovih pospeševalnih odborov.

Govoriti moramo predvsem o gospodarski sposobnosti zadrug, ki mora nuditi članom več kot dolet, seveda v drugi obliki, ker so se spremenile razmere. Vemo, da ne gre več za splošno oprejanje kmetijstva, marveč za razvijanje tržne proizvodnje na lastnih obratih in v sodelovanju s člani. Je zadruga že pripravljena na obnovo? Bo zares lahko pomagala članom tudi pri obdelavi zemlje in reži živine, ne pa samo na papirju. In kako se pripravlja na to, da bo lahko prevzela še več zemlje, hčerati pa tudi kmetu vključila v svojo ekonomijo in mu na njej zagotovila boljše življenje?

Med perečimi vprašanji je danes gotovo tudi združevanje zadrug. Ponekod prihaja do pretiranih lokalističnih teženj, ko hočejo po vsej sili obdržati zadrugo, čeprav nima pogojev za uspešno delo. Drugod pa so si zamislili združevanje preveč kampanjsko in ga je treba že zavirati. Združujemo pa zadruga samo tedaj, če vidimo, da bo nova zadruga lažje in bolj delala kot vsaka posamezna. Ko pa zadruga združujemo, je treba ponkretiti, da bo tudi velika zadruga ostala članom blizu, zaradi česar ponekod že ustanavljajo valke zadrugne svete, valke strojne odseke, valke odkupne postaje.

Zadrugniki lahko dajo zadrugnim svetom in upravnim odborom mnogo koristnih predlogov za nadaljnje delo. Predvsem pa ne mejo mimo proizvodnih vprašanj mimo tega, kako bo zadruga izpolnila svoj proizvodno-financijski program in kako se bodo vedno bolj vključevali v ta program tudi sami.

V „PEKO“ V TRŽIČU ZA 23% VEČ KOT LANI

Ceprav je letošnji plan tržiške tovarne čevljev „Peko“ za okoli 17% večji od lanskega, so ga za prvo četrtletje izpolnili s 100%. V prvem četrtletju letos so izdelali za 23% več obutve kot lani v istem obdobju. Ta uspeh je še toliko pomembnejši, ker so ga dosegli s 3% manj delovne sile kot lani in ob selitvi nekaterih oddelkov v nove prostore. Uspeh pripisujejo posebno sistemu nagrajevanja, ki so ga uvedli lani.

TUDI V „VERIGI“ VISOKO PRESEGLI PLAN

V „Verigi“, kot v številnih drugih naših podjetjih, so že v začetku leta podvezli vse mere, da so proizvodne naloge v redu izpolnjevali. Na raznih sestankih in proizvodnih konferencah so sproti analizirali probleme. Tako so v „Verigi“ v marcu proizvedli za 29% več blaga kot lani marca. Četrtletni plan so izpolnili s 116%. Pred dnevi je delavski svet sklenil zvišati letošnji plan po vrednosti za okoli 100 milijonov dinarjev.

Z občnih zborov kmetijskih zadrug

KRANJ, 10. aprila

Po vsej Gorenjski so bili danes občni zbori kmetijskih zadrug: v Besnici, v Begunjah, na Brnikih, v Goricah, na Jesenicah, v Mavčičah, v Martinju vrhu, v Selcih, v Voklem, v Zalem logu, v Žirovnici, v Poljanah in v Naklem.

Vloga zadrugnih občnih zborov se je s formiranjem zadrugnih samoupravnih organov - zadrugnih svetov in upravnih odborov - nekoliko spremenila, vendar ni zgubila toliko na pomenu, kot to menijo v nekaterih zadrugah in kot se je na današnjih občnih zborih tudi pokazalo. Občni zbor je še vedno pomemben organ zadrug, kjer s predlogi lahko sodelujejo vsi zadrugniki. Občni zbor sicer več ne sprejema in potrjuje zaključnega računa, finančnega in proizvodnega plana, vendar mora kljub temu o tem razpravljati, da se zadrugniki seznanijo z gospodarjenjem v preteklem letu in s planom za prihodnje leto. Tudi predlogov, ki jih zadrugniki dajejo na občnih zborih, ne kaže poodenjevati - in zato tudi ne občnih zborov samih!

Naklo:

Pitališče za piščance, skupni pašnik in nasad ribeza

Na občnem zboru Kmetijske zadruga v Naklem so zlasti veliko govorili o sila pestrem planu za letošnje leto. Predvsem nameravajo letos pričeti z gradnjo pitališča za 200.000 piščancev pohancev. Stavbo, ki bo z opremo stala približno 35 milijonov dinarjev, bodo zgradili ob skladišču za krompir, nasproti železniške postaje. Načrti bodo v kratkem gotovi in če bodo potem odobreni tudi ostali krediti, bodo tiskovi pričeli z gradnjo. Valitnice že imajo, letos bodo kupili še en inkubator, kar bo zadostovalo, da jim mladih piščancev ne bo treba kupovati drugje: naspotno, še vedno jih bodo lahko tudi prodajali.

Na travniku ob sotočju Save in Tržiške Bistrice so nakeljski zadrugniki že lani poslali 35 glav mlade živine. Travnik, ki so ga spremenili v skupni pašnik, je obsegal le pet hektarov. Travnatega sveta pa je tam še več. Zato je zadruga v Naklem s pomočjo rejcev začela razširjati skupni pašnik. Sosednje travnike je vzela v najem, potem pa jih je v soglasju z lastniki zamenjala z zemljišči splošnega ljudskega premoženja. Zdj obsega pašnik 20 ha. Kranjska občina je za ureditev ograje in za zgraditev planinske staje prispevala 500.000 din. Na razširjenem pašniku se bo od maja do oktobra lahko paslo do 100 glav mlade živine, ne le iz Naklega, pač pa s področja vse zadrug.

V letošnjem proizvodnem načrtu nakeljske zadruga pa je še nekaj drugih pomembnih nalog.

Povečali bodo ribezev nasad v Strahinju od sedanjih dveh na 10 hektarov. To jih bo stalo okoli 700.000 dinarjev. Razen tega bodo letos nakupili opremo za predelovalnico sadja iz uvoza v vrednosti dva milijona dinarjev. Priprave za gradnjo predelovalnice za sadje so že dlje v teku. Ta pa bi bila tudi zelo potrebna. Tudi z gradnjo nameravajo pričeti že letos, če bodo le na razpolago finančna sredstva.

Voklo:

Pomanjkanje prostorov - ovira pri delu

Kmetijska zadruga Voklo šteje 279 članov in je v minulem letu poslovala s strojnimi, traktorskim in gozdnim odsekom, s kooperacijo, preskrbo, odkupom in s hranilno-kreditnim odsekom.

Razen strojnega je bila dejavnost vseh odsekov pozitivna. Skupna vrednost proizvodnje je znašala 84 milijonov dinarjev. Zadruga nima lastne proizvodnje, proizvajala le v kooperaciji z individualnimi kmetijskimi proizvajalci, in sicer pšenico ter jedilni in semenski krompir. Lani donosi v proizvodnji pšenice niso dosegli planiranih, posebno ne pri sorti avtonomija, ki so jo pri nas prvič sejali in ugotovili, da ni primerna za alpska področja. Pridelek krompirja pa je lani presegel plan proizvodnje za 11,35 odstotka.

Za nadaljni razvoj zadruga je nujno potrebno, da dobi lasne prostore. Lani je zadruga kupila kmetijsko opremo in traktor Ferguson s priključki; za ta osnovna sredstva bodo morali čimprej zgraditi strojno-traktorsko lopo in skladišča.

Nad 400 milijonov dinarjev investicij za posestvi Poljče in Bled, ki bosta dajali čez tri leta Jesenicam 4500 l mleka

O preskrbi z mlekom na Jesenicah je bilo zadnja leta mnogo utemeljene kritike. Preskrba je dokaj neredna, cene visoke. Na zadnjih sejah občinskih odborov na Jesenicah, v Radovljici in na Bledu je bilo na dnevnem redu tudi to vprašanje. Določili so, da bosta kmetijsko posestvi v Poljčah (občina Radovljica) in kmetijsko posestvo Bled presumeril proizvodnjo tako, da bosta preskrbovali Jesenice z mlekom, ki ga zdaj uvažajo celo iz Tolminskega.

Skupno bodo v ti dve posestvi investirali v dveh letih 407 milijonov dinarjev. Razen posojila, ki ga bosta posestvi najeli iz investicijskih skladov okraja in re-

publike, bo tudi jeseniška občina prispevala 60 milijonov dinarjev. Seveda kot posojilo. Hkrati je jeseniška občina odstopila posestvu Poljče znaten del zemljišča iz splošnega ljudskega premoženja. Občini Radovljica in Bled pa bosta v obliki posojila dali za stanovanjsko in ostalo izgradnjo na teh posestvih 56 milijonov dinarjev.

Take so obveznosti občinskih ljudskih odborov do posestev. Posestvi pa sta se obvezali, da bosta že čez leto dni - 1. maja 1961, leta prodajali na Jesenicah 1500 l mleka dnevno. Za tem bosta stalno dvigali količino mleka v jeseniških prodajalnah tako, da bosta skupno 1. junija 1963, leta

S seje plenuma ObSS Kranj

Priprave na občni zbor

V petek popoldne je bila 9. redna seja plenuma Občinskega sindikalnega sveta Kranj. Sejo je vodil član tajništva tov. Dušan Roblek, udeležila pa se ga je tudi Pepca Ježeva, član Okrajnega sindikalnega sveta Kranj.

Na plenumu so razpravljali o pripravah na letni občni zbor, ki bo 25. aprila. Pred občnim zborom bodo po vseh sindikalnih podružnicah članski sestanki, kjer se bodo člani seznanili z delom in programom Občinskega sindikalnega sveta Kranj. Na teh sestankih bodo člani seznanjali delegate občnega zbora s problemi, o katerih bodo razpravljali na občnem zboru. Predvidoma bo pred občnim zborom (Nadaljevanje na 2. strani)

Z občnega zbora Društva žena

Ženam vso skrb

Prejšnji teden je Društvo žen na v Skofji Loki imelo svoj letni občni zbor, ki se ga je udeležilo preko 60 žen iz Skofje Loke. Omenjeno društvo je zelo aktivno in šteje 92 članic. Predsednica društva Milka Oman je poročala o delu te organizacije v preteklem obdobju. Poudarila je, da je današnja žena še vedno prezaposlena in da je prva skrb organizacije pomagati ženam in jih osvoboditi te prezaposlenosti. Anketa o zaposlenosti žena, ki so jo izvedli v 13 podjetjih loške občine, je pokazala dokaj jasno sliko, v kakšnih pogojih dela in živi današnja mati - gospodinja. Na področju občine je zaposlenih 786 žena, od tega je poročenih 324. Ugotovili so, da je 74 otrok brez vsakega nadzorstva. Zato je nujno potrebno ustanovljati otroške vrtnice. Ta problem so uspešno rešili na Trati, kjer so s pomočjo Gorenjske predilnice ustanovili otroški vrtec, ki ga obiskuje preko 30 otrok.

Nenehno morajo skrbeti tudi za družbeno prehrano in nuditi materam in zaposlenim ženam ceneno in dobro hrano. Delovno uslužnostno menzo bi morali čimprej povečati tako, da bi se v njej lahko hranilo čimvečje število prebivalcev. Tudi o ustanovitvi gospodinjstva centra, ki bi reševal in pomagal našim prezaposlenim ženam, so govorili. Gospodinjstvo bi bilo v Skofji Loki sicer po svojih zmogljivostih pomaga ženam z raznimi uslugami in izobraževalnimi tečajji, vendar vsega ne zmore.

Prva številka Loškega delavca

Prve dni aprila so v Skofji Loki izdali prvo številko Loškega delavca. To je mesečni list, ki bo pričel glavne probleme v loških podjetjih, kakor tudi ostalo gospodarsko in kulturno problematiko. Celotne stroške za izdajo tega časopisa bodo krila loška podjetja kakor tudi občinski komite. Za nov lokalni mesečnik je med delavstvom v Loki veliko zanimanje. Glavni urednik lista, ki bo izhajal na 8 straneh, je tovarišica Vladka Jan.

SPOMLADANSKI SPREHOD - Foto: Franc Perdan

POLDE LAMOVŠEK

to opaziti v gradbenih podjetjih, v katero so vključeni predvsem delavci s podeželja in iz drugih republik. Upam trditi, da za te ljudi še ni dovolj storjenega in (Nadaljevanje na 2. strani) Jan.

